

Szerkesztési iroda:
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1. hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Mayer Jenő.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 32— K
Félévre — — — 16— K
Negyedévre — — — 8— K
Egy hóra — — — 2-70 K
Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hir-
::: detési irodák. :::
Megjelenik vasár- és
ünnepnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybecskerek, 1917.

XLVI. évfolyam, 151. szám.

Csütörtök, július 5.

LEGUJABB.

— Saját tudósítónk cenzurázott távlati jelentésel. —

A háboru mai hírei.

A Wolf-iroda a galicjal harcokról

Budapest, július 5. Berlinből sür-
gönyzik, a Wolf-iroda jelenti:

A keleti fronton elfogott orosz fog-
lyok beszélik, hogy frontjuk mögött lo-
vasság állott, hogy a hátrálókat ismét
előre kergesse. Harmadikára az orosz
támadások megakadtak, a múlt évi
offenziva borzalmas képe, amikor a tá-
madók ezerszámra elestek, meglismét-
lődött.

Stegemann az orosz offenziváról.

Budapest, július 5. Berlinből
távratózzák: Stegemann írja a Bund-
ban:

Az oroszok megkísérelték, hogy a
központi hatalmak galicjai védelmi terü-
letén levő stratégiai művek középső
trakturát ledöntsék. A kísérlet meghiu-
sult, az offenziva azonban ezzel még
nem fejeződött be. Az oroszok az álta-
lúk kivívott helyi sikert a legsúlyosabb
véráldozatokkal vásárolták meg. A tá-
madás a Zborov-Brzezany közötti sza-
kaszon megállott.

Az orosz kormány kiáltványa az orosz néphez.

Budapest, július 5. Szentpéter-
várról jelentik:

A kormány felhívást bocsátott ki a
lakossághoz, amelyben felszólítja, hogy
függeszék fel személyes érdekeiket és
álljanak a hadsereg mögé, mely a ha-
lálba megy, hogy megmentse a forra-
dalmi Oroszországot.

Egy másik felhívásban az orosz
flottához szólnak, hogy minden fárado-
zásukat az orosz demokrácia nagyszerű
eseményeiért való harcban fejtsék ki.

Egyéb hírek az orosz offenziváról.

Budapest, július 5. Rotterdam-
ból táviratozzák: A Daily Chronicle
szentpétervári levelezője jelenti:

Azt hiszik, hogy az orosz offenziva
az egész frontra ki fog terjedni.

Budapest, július 5. Zürichből
távratózzák:

Az Avanti szerint az orosz offen-
ziva híre az olasz kamara titkos ülésén
a békés hangulatot gyorsan háborussá
alakította.

Budapest, július 5. A Corriere
dela Sera jelenti Londonból:

Az orosz támadás főiránya a Kovel
— Luck-i utvonálnak szökött, de hatása

elmaradt. A sikert valószínűleg meg-
hiúsította, hogy a magyarok és osztrákok
árulás útján tájékozódást nyertek az el-
lenség szándékáról. Még nehéz küzdel-
mek szükségesek Brzezany bevételeig,
bár Koniuchy több uralkodó magaslát-
tal már az oroszok birtokában van.

Az orosz hadsereg offenzívája kinos
és lesújtó hatást keltett Stockholmban
és a békemozgalmak központjában. Gro-
teszknék tartják, hogy a békéről tárgyal-
janak, amikor a béke nagy tényezője
Oroszország támadást kezd.

Oroszországi hírek.

Budapest, július 5. Szentpéter-
várról táviratozzák:

A kormány elhatározta, hogy rend-
kívüli bizottságot küld ki Ukrajnába, hogy
az a helyszínen tájékozódjék a helyzet-
ről.

Hollandiai bankörök az orosz offenziváról.

Budapest, július 5. Rotterdam-
ból táviratozzák:

Itteni bankörök Oroszország offen-
zivájában tüntetést látnak, amelynek
célja, hogy Amerikától és az entente-től
megfelelő pénzüsségeket kapjanak. Az
entente körök szerint azonban Orosz-
ország nem számíthat pénzügyi támo-
gatásra mindaddig, amíg megfelelő ka-
tonai sikert nem tud felmutatni.

A parlamenti helyzet.

A képviselőház ülése.

Budapest, július 5. A képviselő-
ház tegnap délutáni ülését délután fél
4 órakor nyitotta meg Szász Károly
elnök. Az ülészakot bezáró és az új
ülésszakot megnyitó királyi kéziratok
ismételt felolvasása után az elnök jelen-
tette, hogy Tisza István gróf sürgős
interpellációt jelentett be az osztrák mi-
nisterelnöknek a békefeltételekre vonat-
kozó nyilatkozata és az ehhez fűzött fél-
hivatalos magyarázat tárgyában.

Esztérházy Mór gróf minisz-
terelnök beterjesztette a miniszteriumok
szaporításáról szóló törvényjavaslatokat,
amire a képviselőházi tisztikar megvá-
lasztása következett. A képviselőház al-
elnökei lettek Simonsits Elemér és
Szeritovszky Béla, mindketten a
munkapárt jelöltjei. A jegyzők és tiszti-
kar megválasztása után következett

Tisza István interpellációja.

Tisza István gróf előterjeszti sürgős
interpellációját Seidler osztrák mi-

nisterelnöknek június 29-ikén Dasinszky
képviselő interpellációjára adott válasza
ügyében. Seidler miniszterelnök hivatko-
zott az osztrák alaptörvényekre, hogy a
békekötésjoga az uralkodó felségjoga és
kijelentette, hogy helyesli Wilsonnak a
népek önrendelkezési jogára vonatkozó
nyilatkozatát.

Nem akarja szóvátenni, hogy sza-
bad volt-e Wilson kijelentését az osztrák
miniszterelnöknek szimpatiaival fogadni,
nem akarja szóvátenni a tegnapi szenzá-
cióját, az amnesztia-rendeletet, de kije-
lenti, hogy ez a rendelet csak Ausztriára
vonatkozik. Kifogásolja, hogy Seidler
mindig csak közös kormányról beszélt,
holott a magyar kormány a békekötés
kérdésében époly beleszólása van,
mint az osztrák kormány. Interpellá-
ciójában kérde, hajlandó-e a miniszterel-
nök a magyar kormány befolyását a bé-
kekötésnél érvényesíteni, hajlandó-e a
jövőben kellő befolyást gyakorolni arra
nézve, hogy ha a magyar kormányt ér-
deklő közjogi kérdések szóba kerülnek a
reichsratban, a mostanihoz hasonló esz-
mezavarok ne forduljanak elő.

Esztérházy gróf miniszterelnök
válaszában kijelentette, hogy az osztrák
belügyekbe beleavatkozni nem szándé-
kozik, de az osztrák kormány felfogása
nem vonatkozhatott a magyar király fel-
ségjogára, mert a békekötés joga a ma-
gyar kormány felügyelete mellett gyako-
roltatik, a közös miniszterek a magyar
állam belügyeibe nem avatkozhatnak.
Ilyesféle törekvések a leghatározottabban
visszautasítandó. A háboru és béke kérdé-
sében a magyar kormány a külügyminisz-
terrel osztozik és a magyar állam szu-
verenitását minden körülmények között
fenntartja. Ami a Wilson-féle teóriát il-
leti, sem az osztrák, sem a magyar
kormány nem fogadja el az entente ál-
tal hangoztatott népek önrendelkezési
jogát, amely ellentétben volna az ezer-
éves hagyományokkal, a dinasztia ér-
dekével és a magyar állam egységével.

A választ az egész Ház helyeslőleg
tudomásul vette. Ezzel az ülés véget
ért.

A főrendiház ülése.

Budapest, július 5. Az ország-
gyűlés főrendiháza tegnap este 7 óra-
kor ülést tartott, amelyen megválasz-
tották a háznagyot, jegyzőket, amire az
ülés véget ért.

A német császári pár Bécsben.

Budapest, július 5. Bécsből
távratózzák:

A német császári pár holnap, július
6-ikán reggel kíséretükkel együtt Laxen-
burgba érkezik, hogy a királyi párnak
annak idején tett látogatását viszonyozzák.

A német császári párral együtt
Bécsbe érkeznek Bethmann-Hol-
weg birodalmi kancellár, Helfferich
államtitkár és a császári kabinet egy része.

Ferenc Ferdinánd főherceg mint katoná.

Emléklap halálának harmadik évfordulójára.

Írta: lovag *Hoehn Miksa*, cs. és kir. vezérőrnagy.

Az Európa békéje és nyugalma ellen szőtt gonosz összeesküvés első áldozatául Ausztria-Magyarország fegyveres haderejének főfelügyelőjét, boldogult Ferenc Ferdinánd főherceget szemelte ki, nemcsak teljes tudatában a habsburg-lotharingiai dinasztia legközelebbi trónörököse ellen elkövetett bűn veszterhes következményeinek, hanem azzal a céllal is, hogy egy hatalmasan kiemelkedő személyiség meggyilkolásával érzékeny csapást mérjen a rabló szomszédoktól körülvelt monarchia védelmére. Az ellenség mindig jobban tudja értékelni az ilyen személyiséget, mert pontosan vizsgálja és mérlegelnie kell azokat az akadályokat, amelyeket a céljainak megvalósítása elé gördít. Ami a kortársak öntudatában csak késő és homályosan dereng, azt a távol álló, minden eredményt ébren figyelő ellenség jókor észre veszi ösztönös érzésével, amely egyik legelementárisabb és leghatásosabb ösztönéből, az önfenntartásából táplálkozik.

Egy leendő uralkodó feladatai közvetlenül a napsugaras hercegi ifjuságnak örvendő trónörökös vállára nehezettek akkor, mikor a sors 26. életévében hirtelen a trón közvetlen közelébe állította őt. Minden előkészület nélkül egyszerre bele kellett élnie magát a közigazgatás minden ágába, tanulnia kellett, tapasztalatokat gyűjtenie, amiben komoly és hosszas kezelést igénylő tudóbaja erősen megzavarta. Ilyen körülmények között csak másodsorban készülhetett elő a legfelsőbb hadur felelősségteljes teendőire, bár boldogult királyunk szorgalmasan felhasznált alkalmakat adott neki, hogy a katonai tudományok alapjaiban gyalogsági és lovassági szolgálat közben, majd egy dandár élén tökéletesithesse magát. Jelentős fordulat állt be azonban, mikor boldogult királyunk 1898-ban a legmagasabb főparancsnokság diszpozíciójára helyezte őt és ezzel olyan hatáskört adott neki, amelyben a véderő kiépítésének és a hadvezetésnek feladataival kellett foglalkoznia. Csaknem vonakodva vette át magas állását, mert helyesen felismerte a vele járó követelményeket. Viszont éppen ezzel vetetett meg a tartós fejlődés alapja, mert a főherceg buzgóan tanult, megfigyelt, benyomásokat gyűjtött és dolgozott fel, mielőtt önálló ítéletet formált volna és a véderő bonyolult gépezetébe belenyúlt volna. Természetes tartózkodása talán sokakat megtéveszthetett tevékenységeinek első éveiben, talán erőtlenségnek magyarázhatták, ami csak bölcös mérséklet volt a tanulás időszakában. Katonai jelentősége azonban évről-évre láthatólag növekedett. Egyre nagyobb áttekintést nyert és a gyepőlő észrevétlenül, de szívós kitartással a maga kezére játszotta. Miután mindig csak a maga személyének hitt, mások jelentéseire soha nem támaszkodott, lassanként mindenről helyes ítéletet formált, amiben nagy segítségére volt bámulusos és megfigyelő tehetsége. Pontos ismereteire támaszkodva szabad teret engedhetett jelleme egyik kiváló tulajdonságának, hajthatatlan katonás akaratának.

Igy aztán alkalmas férfi lett arra, hogy szárazföldi és tengeri haderőnkre egyaránt rányomja egyéniségének egységes bélyegét és komoly esetben kemény kézzel kezelhesse a

háboru instrumentumait. Hogy mennyire megtudott szabadulni régi nézetektől és szokásoktól, azt megmutatta a Tábor melletti nagy gyakorlatoknál, az elsőknél, amelyeket mint az összes véderő ujjonnan kinevezett főfelügyelője 1913-ban vezetett. Félbeszakította a kölcsönös manővert és helyette egy markirozott ellenség ellen irányuló helyezett Akkori szándékát sokan félreismerték, bőven volt része avatott és avatatlan kritikákban. Talán akkor még ő maga sem tudta volna kifejteni azt, ami szellemében érett megismerésre törekedett és amit egy nagyszabású kísérlettel elősegíteni akart, úgy, hogy annak célját nem foghatta föl mindenki csak úgy hamarjában. Egy hosszabb beszélgetésből, amelynek e sorok írója e gyakorlat előestéjén részese volt, már kialakultak a főherceg újításának alaptendenciái. Az alvezérek öntevékenységének emelésére az eddigi gyakorlatok csak annyit tettek, hogy a szándékokat végcélként értékelték, de amellett nem lehetett elhessegetni azt az aggodalmat, hogy a „tulságos sok” veszedelme még fennáll és a parancsnokokat arra kellene kényszeríteni, hogy egy nagy egységes akció keretében élesen meghatározott feladatokat hajtsanak végre. Ezek a feladatok hét, egyidejűleg egy állás ellen harcbavetett hadosztály támadásával adódtak. A főherceg vélekedése szerint megszoktuk, hogy zászlóaljakkal, dandárokkal és egyes hadosztályokkal támadásokat vezessünk, de nem nagy arcvonalakkal, amilyenek a néphadseregek harcavonásával járnak. Kisebb csapatok támadási lendülete nem sokat ér, a jövő nagy támadások keresztülvitelét fogja követelni, gépezeteket, amelyek hatásos munkája az egyes keretek egyöntetű működésétől függ. Azért a hadseregtettek és amellett az egyes fegyvernemek értelmes összeműködését akarta kipróbálni, legelőször csak a legegyszerűbb esetben: egy erődítésekben levő ellenség ellen.

A tábor-hegyi álcázó gyakorlat valóságos mustármag volt, homályos fogalmak és zavaró hagyományok gyomja közé dobva, de rábízva a derengő megismerés termékeny földjére, amelynek tisztulása a főherceg komoly szelleme és az érdeklődése körébe került dolgok állandó megfontolása mellett el nem maradhatott. A zárt támadás problémája igazolta azt a szíve-lelke mélyen gyökerező véleményét, hogy az erők összefoglalásában és a döntő helyen való zárt felhasználásában van az üdvösség. Olyan tan volt ez, amelyet minden nagy hadvezér cselekedetei hirdetnek ebben a háboruban és a legszebb sikereket érlelte, de amelynek gyakorlati megvalósítása igen nehéz. Ferenc Ferdinánd főhercegen megvolt ennek legfontosabb előfeltétele, a hajthatatlanul erős akarat.

A megdicsőülnek nem adatott meg, hogy a hadvezéri nagyság útján járhasson. Egy év sem telt el a tábori gyakorlatok után és orgyilkos kéz elragadta őt a monarchiától és hadseregtől. Éppen a boszniai hadgyakorlatokat szemlélte végig, amelyek a terep sajátossága miatt új anyagot adtak volna alkotó szellemének. Még katonai munkájának hangulata lebegte körül, mikor Bosznia fővárosába bevonult és mint felelmetlen katoná ragaszkodott a megállapított program végrehajtásához, bár az első merénylőtől éppen hogy megmenekült. Első áldozata lett ő a nagy háborúnak, megelőzve a hősi halálban számtalan derék katonáját, mint ahogy életükben is előttük járt a fáradhatatlan, mindig javításra törekvő kötelességteljesítésben.

HIREK.

— **Kemény Emil** †. Hát besorozta őt is a „hősi halált” haltak közé a Sors.

Olvasom, hogy július 1-én, hosszú betegség után elhalt **Kemény Emil** pénzügyi segédtitkár, népfölkelő főhadnagy.

Olvasom, de elhinni alig tudom. A kifogyhatatlan jó kedély e kabinet alakja, a tipikus bohém, ott járna már csukott szemmel, hallgató ajakkal a végtelen vizen és ne volna számkunkra ötlete, mosolya, kacagása több?

Hogy ugy van!..

Ki ne ösmerte volna őt Nagybecskerek társaséletéből, és ki ne emlékeznék vissza rá? Nagy rés szakadt a szellemesség, a zseniális ötletesség, a jó kedély és a nemes eszmékért lelkesülés tágas birodalmán, hogy nem öltheti többé magára színes köntösüket minden jó ismerősének igaz gyönyörűségére.

Pedig mennyi helye vala szereplésének!

A könnyed, de ambiciózus tisztviselő hivatala, a kávéházi megszokott baráti kör, a társaságok szalonjai és — mint műkedvelőt — a színpad is: mind elsőrangú szerepvivőjüket vesztették.

Ha virággá változnék minden gondolat, minden megemlékezés, amely haláloz hírére csak ebből a városból száll utánad Emil, haj minő virágtól pompázó volna a „Te bevonulásod az Égbe!”

A megemlékezés virágjaiból bizony sokat és sokszor fogunk még emléked után szórni teli marokkal.

A szeretet örzi édes emlékedet. B—y.

— **Hivatalos jelentések július hó 4-ikéről.** A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentéseket kaptuk a harcéri eseményekről:

A vezérkar főnöke jelenti:

Keleti harcér:

Brzezanyánál nagy ellenséges erők heves támadásait véresen visszavertük. A Zborovtól délnyugatra elterülő szakaszon az oroszok nem támadtak. Egyébként valamennyi harcteren csekély volt a harci tevékenység.

A német nagyfőhadiszállás jelentései:

Nyugati harcér:

Rupprecht trónörökös hadserege: A tüztevékenység páras levegő és ezáltal megnehezített megfigyelési viszonyok folytán egész estig csekély volt. Egyes szakaszokon azután a sötétség beálltáig megelégnünk. Éjjel több ízben felderítő harcokra került a sor, amelyekből foglyokat és zsákmányt szállítottunk be.

— A német trónörökös hadserege: Cernyótl keletre a Chemin des Dameson a franciák éjjel kétszer megtámadták elvesztett árkaikat, mindkét alkalommal visszavertük őket. A harcédzett Lippe westfalai zászlóaljak a hátráló ellenség után nyomultak, előretolták állásaikat és nagyobb számú foglyot ejtettek. Rohamseregeink vállalkozásai Cernyótl nyugatra és Croonnesnél sikerrel jártak. — Albrecht württembergi herceg hadserege: Nincs különös esemény.

Keleti harcér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala: Keletgaliciában az oroszok csak Brzezanytól bírják támadásaikat megismételni. Bár új erőket vetettek harcba mégsem jutottak előre. Szász ezredek szívós védekezéssel és gyors ellentámadásokkal állásaikat számos támadással szemben megtartották és az ellenségnek súlyos veszteséget okoztak. — A Koniuchy—Zborov szakaszon erős tüzharc. A tüzerégi tevékenység Brodynál és a Stochod mentén is igen élénk volt. Az arcvonal többi részén nem volt lényeges harci tevékenység.

Macedon arcvonal:

Nincs ujság. — Ludendorf.

Telefon 330.

Ceáltörtökön, 1917. évi július hó 5-én két előadás:

VÁROSI MOZI A VÁROSI SZÍNHÁZBAN.

Telefon 330.

este fél 7 és fél 9 órakor rendes helyárak mellett, elsőrangú szalonzenekísérettel:

De Castro grófnő.

Elsőrangú detektívdráma 4 felvonásban. A főszerepben a világhírű Stuart Webbs.

Azonkívül érdekes kísérő műsor.

Azonkívül érdekes kísérő műsor.

— **Torontálmege idejének termése.** Egész Torontálmege nagyban folyik az aratás és bizakodó reménnyel, nagy várakozással nézünk az eljövendő új kenyér elé. A terméskilátások szerint vármegyénkben jó közepes termésünk lesz.

Az őszi árpa egyenesen lónak mondható. Az őszi buza jó közepesnek ígérkezik. A zab csak helyenként jó, mert a legtöbb helyen, különösen ott, ahol a zab csak a tavaszi szántásba lett elvetve, a csapadék hiánya miatt átlag gyengének mondható.

A tengeri, répa, kerti vetemények, általában a kapásoknak sokat használt az utóbbi napok bőséges esőzése. Az eső lassanként, de végigjárta az egész vármegyét, ami által igen nagy javulás mutatkozik, úgy hogy egyes vidékeken egyenesen jó kukoricatermesre van kilátás.

— **A közéleti bizottság ülése.** Nagybecskerek város közéleti bizottsága dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével tegnap délután ülést tartott. Elnöklő polgármester mindenek előtt előadja, hogy a városi közönség lisztellátását házilag óhajtja kezelni és evégből a szükséges buza bevásárlását egy cégre kívánja bízni. Illetőleg az egész buza mennyiséget ettől az egy cégtől szerzi be. Egy budapesti nagy malomvállalattal, amelynek városunkban is van malomtelepe, megállapodásra óhajt lépni, hogy az vállalja el a buza raktározását, felőrlését, úgy hogy az onnan a malomból jutna a kereskedőkhöz és így a közönséghez. Az illető malomvállalat megbizottja a napokban lejön Nagybecskerekre, az ezzel történt megbeszélés után a polgármester a közéleti bizottságot újból összehívja.

Havas Dániel városi számvevő beszámolt ezután makói útról, ahol az ottani közéleti viszonyokat, főleg azok adminisztrációsát tanulmányozta.

A polgármester bejelenti ezután, hogy a város közéleti bizottságának alkalmazott egy szakembert Regauer Mihály személyében, aki ott a kereskedelmi ügyeket fogja intézni.

Foglalkozott ezután a bizottság a város burgonyaellátásának kérdésével és arra az eredményre jutott, hogy mindenképpen meg kell találni a módját annak, hogy a szükséges burgonyamennyiség beszereztesse.

A tüzelőanyag kérdésére áttérve a polgármester bejelentette, hogy a szükséges mennyiség beszerzése iránt már intézkedés történt. A bizottság multkor üléseinek határozatából kifolyólag egy céggel a kötetést már véglegesítette, kocsz és szénnek megfelelő mennyiségben való beszerzése érdekében pedig szintén meg fog tenni mindent. Ezzel az ülést véget ért.

— **A hadiszappan.** A városi tanács felhívja azokat a kereskedőket, akik a hadiszappan elárúsításával foglalkoznak, hogy ebbéli szükségletüket f. hó 8., 9. és 10-ikén jelentsék be Halmos József városi tanácsnoknál. A városhoz a napokban érkezett meg nagyobb mennyiségű hadiszappan, amely a kereskedők közt való felosztása után a közönség rendelkezésére fog állani.

— **A kéveköztözség szállítása.** Az alispáni hivatalban nyert információk szerint azok a községek, amelyek a bejelentett manillapótló kéveköztözséget eddig még nem kapták meg, a hódásági kenderfonógyárban történt tüzeset folytán a szükséges mennyiséget csak f. hó 15-ike után kaphják meg, mert a gyár nyersanyag hiánya miatt csak fokozatosan tudja a rendeléseket elkészíteni.

— **Pályázat hadiözvegyek és árvák részére.** A honvédelmi miniszter pályázatot hirdet, mely szerint a Wolfner Gyula és társa cég által létesített alapítvány kamattámogatásból a király születése napján, augusztus hó 17-én a harcra elesett vagy a hadifáradság folytán meghalt hivatásos honvédtisztek és honvédtisztviselők özvegyeit és árváit 600 koronától 1200 koronáig terjedhető egyszeri segélyben részesíti. Az alapítványi kamattámogatásnak egyenlege a hetedik és ennél alacsonyabb rangosztályba tartozott tisztek és tisztviselők özvegyeinek és árváinak van fenntartva. A mellékletekkel együtt szabályszerű bélyeggel ellátott folyamodványok legkésőbb folyó évi július hó 15-ig nyújtandók be annál a póttestparancsnokságnál, melynél a férj vagy atya legutóbb szolgált. A folyamodványokhoz mellékelendő: 1. A házasságkötést igazoló anyakönyvi kivonat. 2. Hatósági bizonyítvány, mely

szerint az özvegy férjétől törvényesen elválva nem volt és újból házasságra nem lépett. 3. Az árvák születési és iskolai bizonyítványai. 4. Nyomorék vagy keresetképtelen árváknál orvosi bizonyítvány. 5. A folyamodó vagyoni állapotáról hatósági bizonyítvány annak feltüntetésével, hogy az özvegy, illetve az árvák élveznek-e valamely alapítványi ösztöndíjat, díjmentes ellátást, vagy sem.

A VÁRMEGYÉBŐL.

ZSOMBOLYA.

— **Kitüntetés.** A király Havas Albert zombolyai állomásfőnök, máv. főellenőrnek a háboru folyamán teljesített buzgó szolgálatainak elismerésül a harmadik osztályú polgári hadi érdemkeresztet adományozta.

— **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter Budai Rezső zombolyai pénzügyi biztos helyett pénzügyi biztossá nevezte ki.

— **Halalozás.** Folyó hó 2-ikán rövid szenvedés után meghalt özv. Weber Zsuzsanna, akit nagy és általános részvétel között harmadikán, kedden helyeztek örök nyugalomra. Az elhunytban ifj. Schuldt Mátyás, a zombolyai forgalmi bank pénztárnoka anyósát gyászolja.

— **Elgázolta a vonat.** Zombolyáról jelentő tudósítónk: özv. Muzsár Andrásné 76 éves asszony vasárnap, e hó elsején reggel 7 órakor kiment az állomásra, hogy ott egy levelet feladja, miközben a keskenyvágányú vonat sinei között haladt el. Az állomárról épen akkor jött visszafelé egy mozdony, melynek fűtőjelzését az asszony, ki nagyot hallott, nem vette észre, úgy hogy a mozdony elgázolta. Azonnal meghalt.

— **Öngyilkossági kísérlet.** Tudósítónk írja: Stehli Ignác 66 éves zombolyai cipésmester hétfőn délelőtt gyógyíthatlan betegsége miatti elkeseredésében öngyilkossági szándékkal a kutha ereszkedett. A vizig érve azonban megdöntötte magát és kiabálni kezdett. Az arra haladó községbeliek figyelmesek lettek a zajgatásra és kihúzták a kútból az életunt cipészt.

— **Halálos baleset.** Zombolyáról írja tudósítónk: A zombolyai gőztéglagyárban f. hó 3-án délelőtt halálos végű baleset történt. Gyurgyev Rádát, aki mint munkás a gyár szivattyutelepén volt alkalmazva, egy nagy gépszij magához rántotta, aminek folytán ruhája a transzmisszió tengelyére csavarodott, testét a nagy kerék magával vitte és fejét teljesen szétzúzta. Gyurgyev azonnal szörnyet halt. A helyszíni szemle megejtésére a nagy-kikindai törvényszék vizsgálóbírája szállt ki Zombolyára.

Irodalom.

A Tevan-könyvtár legújabb a következő négy kötetet jelentette meg sorozatában:

122—125. *Anatole France: Jocaste.* (Regény.) Fordította Kelemen Viktor. Ára 1:20 korona. A görög tragédia hősnőjének szomorú története modern köntösben, mai szereplőkkel és új beállítással. Egy párisi ügynök leánya férjhez megy egy öreg angol milliomoshoz, akit hűséges szolgálója, hogy a rátestált örökséghez juthasson, méreggel tesz el láb alól. Természetesen az a gyanu merül fel, hogy a felesége ölte meg az angolt s ezt a gyanut nem tudván elviselni, felakasztja magát.

126—127. *Tabéri Géza: Vesztő Flagelláns.* (Elbeszélések.) Ára 80 fillér. Tabéri Gézával a magyar irodalom nagy értéket és szokatlan tehetséget nyert. Írásaiban teljesen új utakon jár. A misztikus és borzalmas témákat kedveli, melyekbe szívesen kever még erotikát is. A ma élő világ különös vonzalommal veszi kezébe a misztikus és borzalmas írásokat s elmondhatjuk, hogy Tabéri Géza az írásfajtának nálunk a legnagyobb és letehetségesebb művelője.

128—130. *Friedrich Hebbel: Mária Magdolna.* (Polgári szomorujáték 3 felvonásban.) Fordította Hevesi Sándor. Ára 1 korona. A Mária Magdolna a legnevezetesebb, sőt ami még több, a legkitünőbb polgári dráma Ibsen előtt. Mária Magdolna a polgárosztályban született és polgárosztályhoz nőtt emberek tragédiája, akiket megőröl, összemorzsol tönkretesz a polgári erkölcs.

131—133. *Gerhard Hauptmann: Crampton mester.* (Komédia 5 felvonásban.) Fordította Bálint Lajos. Ujházi Edének volt kedvenc

szerepe egykor a régi jó Crampton mester. A tehetséges és bohém festőakadémia professzor tragikomikus sorsa könnyekig megindít s egyszersmind megnevetett bennünket. A jóízű humorral telesztott szindarab, mint könyv is a legelvezetesebb olvasmányok közé sor akozik.

A Modern Könyvtár új kötetei. Hosszabb szünetelés után ismét megindul a magyar közönség körében nagy népszerűségnek örvendő irodalmi vállalat, a Modern Könyvtár. Az új irodalmi áramlatok értékeinek kikeresése, a külföldi reprezentatív irodalmi alkotások átköztetése, az irodalom és művészet előkelő, s nem az alacsony, hanem a fejlett ízlést szolgáló termékeinek eljuttatása a legelőkelőbb körű olvasótömegekhez, ez az a fontos kulturális tradíció, amit a Modern Könyvtár a jövőben is szolgálni fog. A most megjelenő kötetek a kiállítás nemes ízlésével, a gondos és tetszetős belső tipográfiával is tanúságot tesznek a kiadó Atheneum törekvéseiről: szép könyvet adni olcsó áron, mindenki kezébe. A Modern Könyvtár új sorozata két magyar író és két világhírű külföldi nevével a zászlaján indul világgá. Az első Szederkényi Annának a regényeivel ujjában nagy hatást ért írónak szenzációsan eredeti és megkapó írása „Laterna Magika”, amely a házasságtörés és szerelem lélektanát a fantasztikum csodás színeivel világítja meg. A másik Villányi Andortól, az Attak című felütést keltett könyv szerzőjétől ad megkapó novellákat, rajzokat, naplójegyzeteket „Legenda” címmel. A harmadik Conan Doyle világhírű regénye, a Méregöv, amelyben az erkölcsei rend felbomlásának lehetőségét rajzolja meg drámai képekben. A negyedik pedig egyik legkésőbb, legformásabb remeke a világirodalomnak, Anatole France satirikus elbeszélése: A „Kék szakáll hét felesége”, amely a nagy írónak talán legérdekesebb satirikus elbeszélése. A Modern Könyvtár új kötetei néhány nap múlva jelennek meg.

Vadásztáska. E címmel jelent meg Bárony István legújabb könyve a Magyar Könyvtárban. Tizenkét pompás vadászrajz van benne, a vadász-passzió és a természetben való megértő gyönyörködés művei. Bárony István kifoghatatlan a vadásztörténetekben, a természet új meg új szépségeinek felfedezésében, írása a magyar természetnek valóságos apoteózis. Most megjelent rajzai írói munkájának legjavából valók. A Magyar Könyvtár Radó Antal szerkeszti s a Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) cég adja ki; egy-egy szám ára 36 fillér.

A férj. Villányi Andornak öt finom művi novellája jelent meg Radó Antal kitűnő vállalata a Magyar Könyvtár egyik új kötetében. Drámai erővel megírt, jól felépített történetek, a nagy tehetségű, fiatal író legjobb írásai közül valók. A füzeteket a Lampel R. (Wodianer F. és fiai) cég adta ki; ára 36 fillér.

A világháború naplója. A Magyar Könyvtár ily című sorozatának most már XIII. füzetét jelent meg. Az 1916. évi május—június—júliusi események rövid gondos összefoglalása van benne s néhány érdekes cikk a háború irodalmának javából. A Lampel R. (Wodianer F. és fiai) cég kiadásában megjelent füzet ára 72 fillér.

875—1917. szám.

543—32

Hirdetmény.

Köcske község a tulajdonát képező 1 db 8 éves, fekete tenyészmént 1917. évi július hó 15-én délelőtt 10 órakor nyilvános árverésen eladja.

Köcske, 1917. évi június hó 30-án.

Előljáróság.

Nádor-utca 801. számú
házunk
szabad kézből eladó.

Bővebbet: Dr. Steinbach Bélánál.

Cipészek

akik felsőrész készítéséhez értenek, jó fizetés mellett azonnal felvétetnek

Turul
Cipőgyár Részvénytársaság
Temesvár.

PEZSGŐSDUGÓT

használt, de nem töröttet, veszek 65 fillérért darabját, palackdugót 6 K kilóját utánvétellel. Előzetes tudakozódás szükségtelen. Új palackdugóért csak minta ellenében teszek legmagasabb árajánlatot.

Robicsek Adolf
Budapest,
Nefejejs-utca 15. szám.

Eladó szőlő.

Az écskai országot és a Béga-csatorna között fekvő **hét hold szőlő eladó.**
Bővebb felvilágosítást nyujt

Militsjev Pál
Váraljai-utca 22. szám.

Kétszobás butorozott

lakás

kiadó

Deák Ferenc-utca 7.

Mellékhelyiség nincs.

526-x1

VISZKETECSÉGET

rüht, sümört legbiztosabban elmulasztja a
Barna zsir Kis tégely K 1-60,
nagy tégely K 3-—,
családi adag K 9-—, utasítással rendelhető:
Dr. Fleisch E. „Korona” győgtárából, Győr.

Kereskedelmi irodal-
teendőkben jártas
férfi vagy női
munkaerő
lehetőleg azonnali
belépésre kerestetik

Ajánlatokat fizetési igények megjelölésével „Munkaerő” jellegre a kiadóba.

Rikkancsokat

felvesz

a Torontál kiadóhivatala.

HELYBELI BESZERZÉSI FORRÁSOK.

Biztosítási ügyintézők:

Frans J. L. (Adria) Hunyadi-utca.
Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.
Magy.-Francia bizt. társ. József fhg.-u.
Rigó István (Első M. Ált.) Szerb egyház épület.
Steinitzer Géza (Ass. Generali) Hunyadi-u.

Borbély és fodrász:

Ikity Dusan, Hunyadi-utca.
Nagyvinsky Iván, Hunyadi-utca.

Butorgyár:

Bencze A. és fia, Hunyadi-utca.

Cementgyár:

Ozv.Guttman Jakabné és fiai. Kültelek.

Cipőkerekedők:

Kertész A., Iskolaépület.
Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 2.

Divatáruház:

Boskovits S. J., Hunyadi-utca 9.
Bukovác István, Hunyadi-utca.
Mesnik Imre, Pénzügyi palota.

Dobozgyár és műkönyvkötészet:

Schneider János, Aradáci-utca.

Drogeria:

Melkuhn Dezső, Hunyadi-utca.

Ékszerészek:

Mesnik R. Övegye, Hunyadi-utca.
Schwab Albert Hunyadi-utca.

Fényképész:

Kremser István, Gizella-part.

Férfiszabók:

Grünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.
Kocsis E., Erzsébet-hidon túl, Ambrózy szappangyár épületében.

Fűszerkereskedő:

Blesz Ferenc, Megyeház-u. 2. Tarnai-féle ház.

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál Nagybecskereken.

Gépjavitó műhely:

Bürger és Grünwald, Temesvári-u.

Gőzfűrés:

Engel Sámuel, Eötvös-utca.
Kereskedelmi részv.-tára. Eötvös-u.

Gyógyszertárak:

Kollarich Gábor, Melenczei-utca.
Vági Sándor, szerb egyházpalota.

Kávéház:

Sólyom György, Klub-kávéház.

Kézműáru-, rövidárúüzlet:

Benó Testvérek, Hunyadi-utca.
Eisenstädter S. és társai, Hunyadi-utca.
Freund S. és fiai, Hunyadi-utca.
Stagelschmidt János, Hunyadi-utca.

Könyv-, zenemű- és papírkerekedés:

Almásy Elek, Hunyadi-utca.
Mangold Lipót, Hunyadi-utca.

Könyvkötészet:

Schneider Lajos, Megyeház-utca (Pest-szállodával szemben).

Kőművesek:

Hoff N. és társa.

Lakatosműhely:

Engel Ádám, Megyeház-utca.

Lisztkereskedés:

Klein Mór, Hunyadi-u.

Női kalap- és kézimunkaüzlet:

Tolvay Józsefné, Hunyadi-utca.

Női kalap divatterem és előnyomda:

Szehr Mariska, Gizella-part. Kurländer-udvar.

Női kalap divatterem és kalapvasalás:

Andresz A. Főtér, Bauer-ház.

Ruhakereskedés:

Felsenstein Ferenc, Hunyadi-utca.

Sírkőraktár és szobrászterem:

Tunner Alajos, Szerbtemplom-utca.

Szállító-cég:

Perl Mór, szerb egyházpalota.

Szállodák:

Beneth nagyszálloda, Ferenc József-tér.
Korona-szálloda, Erzsébet-tér.
„Pest városához” c. szálloda, Megyeház-u.

Szeszgyár:

Lukács és Társa, Kültelek.
Schwirtlich Alajos, Aradáci-utca

Téglagyár:

Klein Bernát.

Temetkezési intézet:

Bencze A. és Fia.

Tüzifa-, épületfakerekedés:

Annau örökösök, Korona-utca.
Kurländer Imre, Aradáci-ut 1.
Kurländer Imre, Korona-utca.

Uridivatáruház:

Liptay Dezső, Hunyadi-utca.

Vaskereskedés:

Boleszny Antal, Hunyadi-utca.
Berényi Bódog, Hunyadi-utca.
Daun Gyula, Hunyadi-utca.

Vendéglő, étterem:

Kovács János, vasúti vendéglő.
Magyar Király sörcsarnok.
Marcoin Jenő, Kaszinó-vendéglő.
Rensing Mátyás, Otthon-sörcsarnok.
Tóth Lajos, a nagyhid mellett.

Virágkereskedés és kertészet:

Oláh Gábor, Bajza-u.

Kiadó: Pleitz Fer. Pál.